

Konference Nordické etnologické a folkloristické společnosti (Nordic Ethnology and Folklore Conference) v Reykjavíku

Nordická etnologická a folkloristická konference s názvem RE:22 se konala ve dnech 13.–17. 7. 2022 na Islandské univerzitě v Reykjavíku. Kvůli COVIDu-19 bylo její konání o rok posunuto a na účastnících byla znát radost, že se mohou po období pouze na Zoomu setkat i fyzicky. Islandská univerzita účastníky přivítala netradičně, v rezidenci prezidenta Islandu, který jako profesor univerzity na sabatiku nabídl své pohostinství: proslov, kávu a zákusky. Po návštěvě prezidenta Guðni Th. Jóhannessona byla účastníkům nabídnuta možnost svléknout se do plavek a užít si *swimmingpool party* v nedalekém Garðabæru a nezávazně konverzovat o tématech výzkumu v plavkách s „not shy“ částí účastníků konference. Konverzace probíhala v poněkud stíněném venkovním termálním bazénu. Zážitek z rozdílu teploty vody (40 °C) a vzduchu (10 °C) zpříjemňovalo popíjení vína, piva, případně limonády. Po osvěžujícím zahájení konference byla prezentace výzkumů před již oblečeným publikem o poznání uvolněnější.

Konference měla obsažné, ale těžko přeložitelné téma „RE“ tedy předponu s významem opětovně nebo znovu, šlo o *znovunahlédnutí; opakující se vzorce; opakující se praxe, rytmy, melodie; opakující se podoby a dispozice*. Byly zde představeny

úhly pohledu, formované a reformované okolo pojmů návratu v nové formě, jako *recyklace myšlenek, remix slov, znovuvytvoření melodií, renovování, znovupoužití, znovuvytváření, redefinování, opravování a redukce*. Jednalo se o určitý restart po nuceném covidovém utlumení. Jednotlivé panely se s tématem vypořádaly různým způsobem.

Konference byla hybridní, na každém panelu bylo možno přednášet na místě i online. Vystřídalo se zde dvanáct sekcí s třemi až šesti panely. Nejvíc příspěvků bylo prezentováno v panelu *Znovunavštěvování budoucnosti* (Revisiting the future), který byl ve třech blocích v sekci *Temporality* a pojednával o roli budoucnosti v dnešních společnostech ve veřejných i soukromých diskurzech. Relativně hojně zastoupené byly panely o dětství, dospívání, rodině a vzdělávání. Například v sekci *Těla, Afekty, Smysly, Emoce* (BASE – Bodies, Affects, Senses, Emotions) bylo šest panelů, z nichž panel *Znovupromyšlení krize. Perspektiva dětí* (Rethinking crises. Children's perspective) měl deset příspěvků ve dvou sekcích a věnoval se tématu prožívání krize u dětí. Většina příspěvků v tomto panelu se zabývala pandemickou krizí; *jak děti zvládaly a vypořádaly se s uzavřením škol a omezením sociálních kontaktů*. Sekce *Digitální životy* měla tři panely, nejobsáh-

lejší byl panel o rodině s názvem *Re:produkování a re:prezentace rodiny & příbuzenství v digitálním věku* (Re:producing and re:presenting the family & kinship in a digital age). Další sekce věnující se rodině a dětem, s názvem *Vědění* (Knowledge), měla pět panelů, z čehož panel *Vztahy učení. Sběr etnologických výzkumů v kontextu vzdělávání* (Relations of learning. Recollecting ethnological research in educational context) měl 11 příspěvků ve dvou sekcích. Některé z různých pohledů promýšlely problematiku předsudků učitelů v jednání s dětmi a rodiči, zároveň se panel zamýšlel nad přínosem etnografie a etnologie pro školství.

Přes severské, či nordické zaměření byli na konferenci vědci z celého světa, včetně pěti Čechů. Někteří připravili na konferenci vlastní panely. V *Enviromentální* sekci, která měla čtyři panely, vedli Petr Gibas (Sociologický ústav AV ČR) spolu s Karolínou Pauknerovou (CTS UK) workshop *Znovu-vytváření krajiny (průzkumy a konceptualizace)* (Re:making landscapes (explorations and conceptualisations)), který ukazoval způsoby, jakým etnologové, antropologové a vědci příbuzných oborů uchopují krajinu v procesu změny. V sekci *Mobility*, kde byly čtyři panely, vedla panel s nejvíce příspěvky (8) Hana Horáková (Univerzita Olomouc) s Andreou Boscoboinik (University of Fribourg). Jejich panel *(Znovu)populace venkova: (re)produkce lokálnosti, (znovu)formování mobilit a (znovu)*

tvarování imaginací ((Re)populating the countryside: (re)producing locality, (re)framing mobilities and (re)shaping imaginaries) se zabýval (re)produkcí lokálností jako socio-kulturních vztahů, praxí a imaginací. Dvě Češky měly příspěvky, v již výše zmiňovaných panelech. V sekci *BASE* v panelu *Těla a kultura* (Bodies and Cultures) přednesla Zuzana Rendek (FHS UK) svůj příspěvek o vztahu k šátkům u muslimek žijících v Čechách. A v panelu o vzdělávání *Vědění* (Knowledge) měla svůj příspěvek o formování identity žáka-učně v českém vzdělávání s názvem *Výchova pracující třídy* (Bringing up working class) Zuzana Terry (FHS UK).

Důležitou událostí konference bylo vyzdvižení tématu feministické teorie v etnologii. Setkání nazvané *Feministický přístup k etnologii a folklóru* (Feminist approaches to Ethnology and Folklore), vedené JoAnn Conrad a Dagrún Ósk Jónsdóttir, mělo enormní účast a ukázalo, že feministický přístup rezonuje s velkou částí etnologické a folkloristické společnosti. Na setkání byly položeny základy skupiny hájící a propagující feministické teorie v etnologii a k folkloru a bylo zde podpořeno založení pracovní skupiny pod asociací SIEF, do jehož vedení byla jednohlasně zvolena JoAnn Conrad (Diabolo Valley College / University of Iceland), se zástupkyní Dagrún Ósk Jónsdóttir (University of Iceland). Pracovní skupina je nyní v procesu schvalování

vání v SIEF a k jejímu potvrzení by mělo dojít na podzim roku 2022. Dle návrhu bude řešit obtížný přístup k informacím a metodám feministické teorie v oblasti etnologie a folkloru. Ten, jak zakladatelky cítí, často chybí kvůli způsobu vytváření a reprodukce vědy napříč disciplínami, institucemi a národními hranicemi. Mnozí zastánci a zastávkyně tohoto přístupu se tak ocitají odříznuti od práce ostatních a osamoceni v rámci teoretického ukotvení. Skupina si dává za cíl vytvořit feministický network a v panelech

a workshopech společně pracovat na sběru a vytváření feministických přístupů, vytvořit bibliografii prací s feministickým přístupem, definovat a redefinovat feministickou terminologii a celkově síťovat etnology a etnoložky s feministickým přístupem a propagovat jej. Pokud se zakladatelkám skupiny a jejím členům a členkám záměr podaří, bude možné se za tři roky účastnit feministických panelů na konferenci *Nordické etnologické a folkloristické společnosti* ve finském Turku.

Žuzana Terry (FHS UK, Praha)

Konference Perspectives on Contemporary Legend. 39th International Conference of the International Society for Contemporary Legend Research, Ottawa, 28. 6. – 2. 7. 2022

Počátek léta prvního „pocovidového“ roku s sebou přinesl jednu z prvních větších folkloristických konferencí pořádaných v anglosaských zemích, na které **dominantně nepřevažovaly** online příspěvky; v tomto smyslu tak představovala určitý návrat k standardnímu akademickému provozu.

39. ročník mezinárodní konference věnované široce chápané pověsti se konal v reprezentativních prostorách Canadian Museum of History v Ottawě; této kanadské metropoli byl věnován i první blok příspěvků zabývající se jak „tradičním“ či spíše „vynalezeným“ folklorem (např. „I’m

lumberjack and I’m OK.“ *Les Bucheron in Folklore and Popular Culture*, Gail de Vos), tak aktuální problematikou folklorní dimenze současného populismu (např. *Unpicking the Ottawa „Trucker“ Protest: Conspiracy as Vernacular Political Theory*, John Bodner). Stejně tematické byl věnován i následující panel zaměřený na konspirační teorie a hoaxy (např. *Reframing and Defanging Conspiracy Theories: Denver International Airport and its Invasive Narratives*, Jeannie B. Thomas; *The Social Dynamics of Conspiracy Rumors: from Satanic Panic to QAnon*, Jeffrey Victor). Následné panely se tematicky zaměřily na ver-